

Regeringskansliet
(Miljödepartementet)

Yttrande gällande betänkande Stärkt lokalt åtgärdsarbete - att nå målet Ingen övergödning SOU 2020:10

Skara kommun har fått möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet ”Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet Ingen övergödning”, SOU 2020:10. Miljöenheten har besvarat remissen för Skara kommuns del.

Bakgrund

Kväve och fosfor är gödande ämnen som ingår i naturliga kretslopp i mark och vatten. Vid för höga koncentrationer orsakar kväve och fosfor övergödning i vattenmiljön. Övergödningseffekter yttrar sig bland annat som igenväxning av sjöar och vattendrag, algblomningar i sjöar och hav och förändrade ekosystemfunktioner. I förlängningen kan övergödningen leda till syrebrist.

De källor som framför allt bidrar till övergödningen är jordbruk, skogsbruk, enskilda avlopp, avloppsreningsverk, dagvatten och industrier.

Skara kommuns synpunkter

Utredningen föreslår tre nya etappmål inom det svenska miljömålssystemet samt ett flertal förslag på hur det lokala åtgärdsarbetet mot övergödning ska ske.

Etappmål 1 om enskilda avlopp

Förslaget är i huvudsak bra, men fokus bör ändras från; Det är särskilt viktigt att avloppsvatten i kust- och sjönära områden har fungerande reningsteknik – till; Det är viktigt att alla enskilda avlopp är bra, men särskilt viktigt att enskilda avlopp som är placerade nära någon recipient har fungerande reningsteknik.

Etappmål om effektivare gödselanvändning

Utredningen föreslår att andelen mineralgödsel, av den totala gödselanvändningen, ska minska till 2030. Skara kommun anser att det är bättre att sätta mål för mängden gödsel (fosfor och kväve) som får tillföras marken samt tid på året om målet är minskad övergödning.

Etappmål om våtmarker

Utredningen föreslår att arealen våtmarker ska öka till 2030, så att det motsvarar behovet som pekats ut inom vattenförvaltningen. Skara kommun anser att fler våtmarker är bra, men det är realistiskt att göra det på alla de områden som har pekats ut inom vattenförvaltningen. Våtmarker har dessutom fler viktiga funktioner än att rena vatten som inte får missgynnas genom ett alltför ensidigt fokus läggs på att placera och utforma våtmarker för att öka näringsretention.

Samordning av lokalt åtgärdsarbete

Utredningen föreslår att kommunerna tar fram lokala åtgärdsplaner för övergödningssamband insatser inom sina avrinningsområden. Skara kommun anser att planerna först och främst bör utgå från avrinningsområden och inte från kommungränserna.

Åtgärdssamordning mot övergödning

Utredningen föreslår att Länsstyrelser och kommuner i områden med övergödningssamband bör ha en samordningsfunktion som samordnar, följer upp och driver arbetet med vattenfrågor intern och extern. Skara kommun instämmer i att vattensamordnare bör finnas, men anser inte att samordningsfunktion alltid behöver vara placerad på länsstyrelse och kommun. Ofta kan det vara bättre om de är placerad på Vattenråden eller Vattenvårdsförbunden. För att mindre kommuner och/eller vattenorganisationer ska kunna anställa vattensamordnare som ska kunna arbeta aktivt med åtgärder enligt Vattenförvaltningen så behöver ekonomiska medel skjutas till av staten. Skara kommun vill särskilt trycka på vikten av att extra medel skjuts till för åtgärdssamordning i de kommuner där vattenfrågor inte naturligt är högprioriterad på grund av de inte ligger vid kusten. Extra medel bör även tillföras de kommuner där det finns gott om lantbruk.

Strandskydd och biotopskydd

Våtmarker och dammar med vattenspegel som är anlagda av människan omfattas av det generella strandskyddet. Detta har medfört en intressekonflikt mellan de intressen som strandskyddet ska värna och de intressen som privata markägare kan ha. Enligt utredningens erfarenhet har strandskyddet en hämmande effekt på anläggandet av nya våtmarker eftersom strandskyddet medför begränsningar i hur markägaren får utnyttja sin mark. Skara kommun anser att förslaget om generellt undantag från strandskyddet för våtmarker och dammar som har anlagts eller restaurerats med huvudsakligt syfte att minska näringsbelastningen på den lokala vattenmiljön är bra och att det är angeläget att lagstiftningen ändras.

Finansiering och uppföljning

Utredningen föreslår att uppföljningen av de stöd som betalas ut enligt förordningen om statligt stöd till vattenvårdsprojekt, det s.k. LOVA-stödet, förstärks samt att LOVA-

anslaget utökas när en bättre uppföljning är på plats. Skara kommun tycker att det är ett bra förslag, men ännu bättre vore om även vattenråden och vattenvårdsförbunden skulle kunna söka LOVA och LONA medel.

Markavvattningsföretag

Utredningen föreslår att reglerna om markavvattningsföretag ses över i syfte att förenkla förfarandet kopplat till omprövning och avveckling av markavvattningsföretag. Skara kommun bedömer precis som utredningen att det är viktigt att markavvattningsfrågan och markavvattningsföretagen utreds. Kommunen anser dock inte att det räcker med att de ses över utan vill att hela markavvattningsfrågan och markavvattningsföretagens ansvar utreds.

Abbe Sahli
Miljöstrateg

Denna handling har bekräftats digitalt och har därför ingen namnunderskrift.